

TAYYÂR-ZÂDE ATÂ
**OSMANLI
SARAY TARİHİ**

Târîh-i Enderûn

-V-

Hazırlayan
MEHMET ARSLAN

KİTABEVİ

KITABEVİ • 440
Osmanlı Tarih Kaynakları • 12

Dizi Edidörü
Ali Şükrü Çoruk

Kapak
Özkul Eren

Dizgi/İç Düzen
All-Graf

Baskı
Çalış Ofset
Davutpaşa Caddesi No: 8 Topkapı - İstanbul
Tel: 0(212) 482 11 04

Cilt
Bayrak Matbaası

1. Baskı (600 Adet)

İstanbul, 2010

ISBN: 978-605-4208-72-2 (Tk.)
ISBN: 978-605-4208-77-7 (5. C.)

T.C.
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sertifika No: 0107-34-007408

Online Satış
www.kitabus.com

TAYYÂR-ZÂDE ATÂ

OSMANLI
SARAY TARİHİ

– Târîh-i Enderûn –

- V -

Hazırlayan
Prof. Dr. Mehmet ARSLAN

KİTABEVİ

İçindekiler

CİLD-İ HÂMİS 'AN-TÂRİH-İ 'ATÂ	9
Selâtin-i 'Osmâniyenin Âsâr ve Müberrâtı	15
Birinci Pâdişâh-'Osmân Hân-ı Gâzî Hazretleri	15
İkinci Şehriyâr-ı Devlet-i 'Aliyye-i 'Osmânî Orhân Hân-ı Gâzî Hazretleri	15
Gâzî Hünkâr Nâmını Alan Üçüncü Cihân-bân-ı Âl-i 'Osmân Hudâvendigâr Murâd Hân-ı Şehîd Hazretleri	15
Dördüncü Şehriyâr-ı Celâdet-şi'âr Yıldırım Bâyezîd Hân Hazretleri	16
Müceddid-i Devlet-i 'Aliyye-i 'Osmânî Beşinci Pâdişâh-ı Âl-i 'Osmân Çelebi Sultân Mehmed Hân-ı Gâzî Hazretleri	16
Altıncı Hâkân-ı Devlet-i 'Aliyye-i 'Osmânî Ebu'l-hayr Gâzî Murâd Hân-ı Sâni Hazretleri	17
Yedinci Mü'essis-i Devlet-i 'Aliyye-i 'Osmânî Fâtih Sultân Mehmed Hân-ı Gâzî Hazretleri	18
Sekizinci Pâdişâh-ı Devlet-i 'Aliyye-i 'Osmânî Sultân Bâyezîd Hân-ı Sâni Hazretleri	19
Tokuzuncü Şehen-şâh-ı Devlet-i 'Aliyye-i 'Osmânî Oldukları Hâlde Hıl'at-ı hilâfet-i 'Uzmâ ile Binâ-yı Devlet-i 'Aliyyeyi Yeñiden Tezyîn ve Tahkîm ve Terfî'de Mazhar-ı Tevfikât-ı Celîle-i İlâhiyye Olan Birinci Halîfe-i Celîle-i A'zam u Ekmel Yavuz Sultân Selîm Hân-ı Evvel Hazretleri	20

Onunci Şehriyâr ve İkinci Halîfe-i Bâhirü'l-İktidâr Kânûnî Sultân Süleymân Hân Hazretleri	21
On Birinci Pâdişâh ve Üçüncü Halîfe-i Ma'delet-iktinâh Olan Sultân Selîm Hân-ı Sâni Hazretleri	23
On İkinci Pâdişâh ve Dördüncü Halîfe-i Ma'âlî-penâh Olan Sultân Murâd Hân-ı Sâliş Hazretleri	24
On Üçüncü Şehriyâr ve Beşinci Halîfe-i Ma'âlî-âşâr Olan Egri Fâtihî Sultân Mehmed Hân-ı Sâliş-i Gâzî Hazretleri	24
On Dördüncü Pâdişâh ve Altıncı Halîfe-i Diyânet-iktinâh Olan Sultân Ahmed Hân-ı Evvel Hazretleri	24
On Yedinci Şehen-şâh ve Toğuzuncı Halîfe-i Celâdet-iktinâh Olan Sultân Murâd Hân-ı Râbi'-i Gâzî Hazretleri	25
On Sekizinci Pâdişâh ve Onuncı Halîfe Sultân İbrâhîm Hân Hazretleri	25
On Toğuzuncı Pâdişâh ve On Birinci Halîfe-i Ma'âlî-iktinâh Olup Avcı Lakabıyla Meşhûr Olan Sultân Mehmed Hân-ı Râbi' Hazretleri	26
Yirmi Sekizinci Pâdişâh ve Yirminci Halîfe Olan Sultân Selîm Hân-ı Sâliş Hazretleri	28
Otuzuncu Pâdişâh ve Yirmi İkinci Halîfe-i Ma'âlî-iktinâh Sultân Mahmûd Hân Hazretleri	28
Otuz Birinci Pâdişâh ve Yirmi Üçüncü Halîfe Olan Gâzî Sultân 'Abdülmecîd Hân Hazretleri	30
Otuz İkinci Pâdişâh ve Yirmi Dördüncü Halîfe Sultân 'Abdul-'Azîz Hân Hazretleri	31
Gâzî Sultân Mahmûd Hân-ı Sâni Hazretleri 'Aşr-ı 'Âlîsindeki Teşkilât	32
Gâzî 'Abdu'l-Mecîd Hân Hazretleri	33
Halef-i Hümâyûnları Sultân 'Abdu'l-'Azîz Hân Hazretleri	33
Mora Fâtihî Gâzî Şehîd Silahdâr-ı Şehriyârî Şadr-ı A'zam Ali Paşa'nın Ta'lîmât ve Naşihatları	34
Burûsalı Veliyyüddîn-zâde Ahmed Paşa'nın Emîr Sultân Hazretleri Medhinde Kaşidesi	49
Burûsalı Veliyyüddîn-zâde Ahmed Paşa'nın Eş'ârından	55

Necâtî Beg'in Eş'ârından	138
Burûsalı Veliyyüddîn-zâde Ahmed Paşa'nın Soñradan Ele Geçen Eş'ârı	215
Şehzâde Sultân Cem'in soñradan bulunan ba'zı âsârıdır	227
Fâtih Sultân Mehmed Hân hazretleri 'Aşrından Edîb-i Meşhûr İrânî Molla Hâmidî'nin Eş'ârı	230
Burûsalı Kâdî-'asker Veliyyüddîn-zâde Ahmed Paşa'nın Eş'ârı	375
Necâtî Beg'in Eş'ârından	394
Dördüncü Cildin Tertîb ü Tab'ından Soñra Ba'zı Ele Geçen Eş'âr-ı Selâtin-i 'İzâmdır	472
Sultân Bâyezîd Hân-ı Şânî	472
Muhibbî Kânûnî Sultân Süleymân Hân Hazretleri'nin Dördüncü Cildde Münderic Olan Gâzel-i Meşhûrlarını Kâdî-'asker Bâkî Efendi'nin Taahmîsidür	472
Aydınoglı Tekyesi Şeyh-zâdesi Serheng-i Hazîneli Dervîş Esrâr Efendi	473
Sultân Murâd Hân-ı Râbî' Hazretleri	474
Kurenâ-yı Hümâyûnlarından Tıflî Çelebi	474
Tüfengçi Başî Kâmil Beg	475
Üsküdâr Yeni Câmî'i Mütevellîsi Şurre Emîni Ferîd İbrâhîm Beg	476
Hekîmbaşî Behcet Efendi Dâmâdı Çukadâr Ağa İbrâhîm Râsih Ağa	485
Şâ'ir-i Mâhir Çavuş Sâmi 'İzzet Efendi	500
Seferlili Şarıkcı Yamağı Ankaralı Küçük Hâfız Dimekle Ma'rûf Sâkıb Efendi	514
Şâhin Girây Fıkrası	522
Cümlesi Kırk Dört Olan Tâtâr Hânlarının Esâmîsi	523
Kaşîde-i Tayyâre-i Sünbül-zâde Mar'aşî Vehbî Efendi Der-Tertîb-i Cezâ-yı Şâhin Girây-ı Bed-rây Bâ-İrâde-i Hümâyûn Ez-Cezâre-i Rodos Nüvişte	524
Şâ'ir-i Mâhir Kîlârî Rikâb-dâr Yâver Hasan Beg	532
Sâbık Tahallüş iden ve Ba'zen 'Ârif Mağlaşımı İhtiyâr iden ve Koyunyayan Şöhretiyle Meşhûr Olan Kırşuncıbaşî-zâde Çukadâr Ağa Kîlârî Eyyübî Mehmed 'Ârif Ağa	534

İzmîdî Hazîneli Tüfengçibaşı İstanbul Kâdîsi Balta Lîmânlı Mehmed 'Ârif Efendi	536
Recâ'î-zâde Kîlârî Muştafâ Sâmil Efendi	536
Kîlârî 'Alî Muhlîş Begefendi	541
Meşhûr Mü'ezzinbaşı Hazîneli Şâkir Efendi	542
Hazîneli Besîm Beg	543
Beglikçi 'İzzet Beg Birâderi Tüfengçibaşı Hazîneli Yahyâ İhyâ Beg ...	544
Kîlârî Şâlih Ağa	545
Hızır Ağa-zâde Sa'îd Beg Merhûmuñ Ele Geçen Âşâridir	545
Necâtî Beg'in Bahâriyye Kaşîdesi	590
Pederim Mehmed Tayyâr Efendi'nin Şoma Nân-pâresi İhsân Buyuruldukda Veliyy-i Ni'meti Cennet-mekân Sultân Mahmûd Hân Efendimiz Hazretlerine İştîlâhât-ı Tuyûr İle Tanzîm Eylediği Manzûm Teşekkür-nâmesidir	598
Cennet-mekân Sultân 'Abdûlmecîd Hân Hazretleri 'Aşr-ı 'Âlîsi Şu'arâsının Âşâr u Eş'ârları	602
Mısır Kâşiflerinden Tunuslu 'Alî Beg-zâde 'Alî Cevâd Begefendi	602
Rikâbdâr 'Abdurrahmân Ağa-zâde Hazîne-i Hümâyûn Başkâtibi Hasan Şevkî Beg	605
Mir-i Mîrân Dervîş Paşa-zâde Ser-ķurenâ-yı Esbak Mehmed Beg-zâde Mehmed Nevres Paşa	607
Re'îsü'l-'Ulemâ Nakîbü'l-Eşrâf Kâdî-'asker El-hâc Muştafâ 'İzzet Efendi	609
Ayıntâbî Hâce Es'ad Efendi-zâde Dâru'l-Mu'allimât Müdîri Sır Kâtibi Yamağı Seferlili Es-seyyid El-hâc Mehmed Emîn Efendi	611
Seyyid Vehbî'nin Sarây-ı Hümâyûnuñ Ta'mîrine Kaşîde ve Tarîhi	615
Müellif Tayyâr-zâde 'Atâ'nın Ba'zı Eş'ârı	618
Tayyâr-zâde 'Atâ Târîhi'nin Mübeyyizi 'Osmân Nûrî Efendi	650
HÂTİME	651
V. CİLDİN İNDEKSİ (Şahıs, Mekan, Eser, Kavim, Millet)	655